

in.ihned.cz/investice

státy, které přejímají teotihuacánskou kulturu a vzdělanost. Z těchto kmenů nejvíce vynikli Toltekové. Hlavním městem jejich říše se stala Tula ležící 80 km severně od Mexico City. Město bylo založeno okolo 10. stol. n. l. a obýváno po 3 století. V době největšího rozkvětu žilo v Tule 30 – 40 tisíc obyvatel. Původně byla věnována bohu Quetzalcóatl, jehož chrám stojí uprostřed města. Opeřeného hada později nahradil bůh války Tezcatlipoca (Kouřící zrcadlo). Tula není sice tak velkolepá jako Teotihuacán, ale přesto se vyplatí ji navštívit. Je proslulá hlavně díky 4,5 m vysokým kamenným sochám toltéckých válečníků.

### Monte Albán

V údolí kolem Oaxacy, hlavního města stejnojmenného státu na jihovýchodě Mexika, se nachází velké množství památek prehispanických kultur. Nejznámější a nejnavštěvovanější z nich je Monte Albán (Bílá hora) stojící na kopci přímo nad městem Oaxaca. Nejstarší stopy po osídlení Zapotéků v této oblasti pocházejí z období 500 let př. n. l., své největší slávy však město dosáhlo na přelomu letopočtu. Později jeho význam poklesl a oblast se dostala pod nadvládu Teotihuacánu. Centrem města bylo náměstí Gran Plaza, okolo kterého jsou rozmístěny nejvýznamnější veřejné stavby. Nejlepší výhled na náměstí je z Jižní terasy, která je přístupná po širokém schodišti. Typickým znakem zapotécké architektury jsou reliéfy, nejznámější z nich – Danzantes – najdete na budově L, která stojí při pohledu z jižní terasy vlevo. Severní terasa je téměř tak rozlehlá jako náměstí a za ní se nacházejí hrobky, z nichž některé jsou otevřeny pro návštěvníky.

### Mitla

Ruiny v Mitle jsou sice menší než Monte Albán, ale jsou jedinečné kvůli kamenným reliéfům zdobícím stěny. Mitla, jejíž název znamená město mrtvých, byla náboženským cent-

rem Zapotéků, ale krátce se ocitla i pod vládou kmene Mixtec, jehož kultura silně poznamenala architekturu města. Později byl na místě bývalého indiánského centra vybudován kostel sv. Pavla. Nejlepší reliéfy v Mitle najdete na nádvoří Mozaik. Na Jižním nádvoří jsou k vidění dva podzemní hroby, v jednom z nich je umístěn Sloup života. Pokud se ho pokusíte obejmout, počet dlaní, které by se vešly mezi vaše prsty, se rovná zbývajícím rokům vašeho života.

### Mayové – Palenque

V letech 250 až 900 n. l. doznala největšího rozkvětu říše Mayů, která v té době ovládala území Yucatánského poloostrova, Chiapas, Guatemala, Honduras a Belize. Mayská říše byla tvořena nezávislými městskými státy, z nichž každý měl svého vladaře, a města byla samostatnými církevními, politickými i hospodářskými centry.

Architektonických památek na mayskou říši najdeme celou řadu. Za nejromantičtější ze všech dochovaných ruin je považováno Palenque. Město leží ve státě Chiapas, severovýchodně od hlavního města Tuxtla Gutiérrez. Rozkládá se uprostřed pralesa v nádherné krajině. Díky své poloze zůstalo Evropanům utajeno až do 18. stol. a po jeho objevení se spekulovalo, zda nejde o bájnou Atlantidu.

Palenque obsahuje více než 200 architektonických památek roztroušených na prostoru větším než 15 km<sup>2</sup>, ale nejdůležitější stavby jsou koncentrovány na relativně malé ploše okolo paláce. Dominantou archeologické zóny je chrám Nápisů, hrobka krále Pakala, který vládl Palenque v dobách jeho největšího rozkvětu. Na pravé straně k chrámu přiléhají další dvě pyramidové stavby – chrám XIII a chrám Lebky. Naproti chrámu stojí palác, jehož věž byla pravděpodobně

určena k astrologickým pozorováním. Syn krále Pakala Chan-Bahlum II nechal na svou počest postavit čtyři chrámy, které jsou označovány jako Skupina kříže. V chrámu Slunce můžete obdivovat plastiky zobrazující oba vladaře a ve vedlejším chrámu Kříže najdete obrazy Chan-Bahluma a boha L kouřícího tabák.

### Chichén Itzá

V 11. století pronikly do mayských oblastí Toltekové a přinesli s sebou kulturu, která velmi ovlivnila civilizaci Yucatánského poloostrova. Chichén Itzá je podle některých vědců považován za „následovníka“ Tuly, ačkoli další tvrdí, že vládci z Chichén Itzá naopak rozšířili svůj vliv až do středního Mexika a podmanili si Tulu.

Chichén Itzá bylo původně postaveno ve stylu architektury Puuc, ale později docházelo k prolínání dalších kultur, až si jeho obyvatelé vytvořili svůj vlastní styl, díky kterému dnes město patří k nejznámějším archeologickým vykopávkám v Mexiku. Leží na východ od hlavního města Yucatánu Méridy a po dálnici se tam lehce dostanete i z Cancúnu, oblíbeného přímořského letoviska. Nejzajímavější stavbou je Hrad, jinak zvaný také pyramidou Kukulcán, který je vlastně kamenným mayským kalendářem. Vliv Tolteků je patrný na výzdobě pyramidy, neboť kolem schodiště jsou vytesány hlavy opeřeného hada a objevuje se i motiv toltéckých válečníků. Uvnitř Hradu se ukrývá další pyramida, která je také přístupná veřejnosti. Hřiště na pelotu v Chichén Itzá je největší a nejuživatelnější v Mexiku, jeho stěny jsou zdobeny reliéfy zobrazujícími hru. Observatoř, které se díky tvaru jejího vnitřního schodiště přezdívá Mušle, sloužila k astrologickým pozorováním. Severně od Hradu leží Posvátný cenot, podle kterého získalo město své jméno. Studna sloužila nejen jako zásobárna vody, ale měla i velký náboženský význam. Vedle množství šper-



FOTO: PETRA ŠUSTOVÁ